

šava naj služi vsem duhovnim bratom, ki še zvnaj družbe stojé, kakor pristréno vabilo k pristopu, kakor ga je izrekla tudi diecezna sinoda v svojem 14. dekretu.

Po nasvetu nekega odbornika se tudi letno poročilo z računom ne bode dalje priobčevalo kakor priloga „Slov. Gosp.“, ampak pótém dekanjskih uradov vsem duhovnikom naše škofije.

Pri sv. Pavlu v Savinjski dolini. (Smrt.)

Na praznik od mrtvih vstalega Odrešenika smo v grob položili našega Andreja Kolariča, katerega je Bog na veliki petek bil k sebi poklical na plačo za zvesto službo. Tako upamo; saj je rajni „Andrejec“ res lepo gospodaril s talenti od Gospoda mu izročenimi, ter je po človeško sodeč, lahko dal račun o svojem hiševanju. Znan je bil Andrej Kolarič ne samo domačim okoličanom temveč tudi mnogim rojakom našim, in prepričani smo, da bode vsak njegov znanec rad pritržil besedi: Bil je pošten mož. A to je gotovo najlepši glas, katerega mu morejo še po smrti dati ljudje; Bog pa je, kateri preiskuje srce človeško. Nadejamo se, da je njegovo ime zapisano v knjigi večnega življenja; a gotovo zapisano ostaje v listju krajevne zgodovine naše. Kakor veren sin sv. matere katol. cerkve, tako je bil pokojnik tudi zvest sin slovenskega naroda. Zato časten mu spomin tudi v tem listu, katerega naročnik in marljiv čitatelj je bil naš Andrej!

Iz Ponikve. (Nemškutarške spletke, krajni šolski svet.) Nemškutarji imajo zvit rep. Nehoté se mora človek čuditi njih prekanjenosti in brezsrčnosti, s katero si prizadevajo, da bi razširili svojo liberalno modrost med slovenskimi kmeti. Vsako sredstvo jim je no volji in če jim eno odreče, hitro si v svojej prebrisanosti izmislijo drugo. Tako so hoteli pri nas narediti podružnico za razpečanje lažilističa „kmetskega prijatelja“. Ali spodletelo jim je. Celjski nemškutarji namreč oddali so tukajšnjemu slovenskemu trgovcu mnogo lističev, da jih porabi pri zavijanju blaga. češ: tako bode list gotovo in po prav nedolžnej poti prišel v roke kmetu. Ali ni to velika zvijačnost? Nemškutarji dobro vedó, da slovenski kmet rad bere in da bi morda sčasoma se le nalezel njihovega duha, če bi zdaj pa zdaj dobil kak kos take hrane za vžitek. Mi radi verjamemo besedam trgovca, da v prvem hipu ni slutil nič hudega ter ni sprevidel namena nemškutarjev, ja, mi ugovarjamo celo, da bi bil on njih privrženec, sumljivo se nam pa zdi, zakaj ni hotel „kmetskega prijatelja“ zamenjati z listoma „Slov. Narodom“ in „Slov. Gospodarjem“, katera sta se mu hotela dati v zameno? — „Kmeti prijatelj“ prihaja pa tudi od drugod na Ponikvo in ima tukaj zelo dobrega in urnega poverjenika. Veliko listov pride tudi iz Šmarija in kakor zanesljive osebe pravijo, naravno iz rok

osobja, ki ima sicer vse drugo opravilo. Odkod pa osobje te liste dobi, nam je jasna uganka. — Zadnjo nedeljo morala bi biti tukaj volitev načelnika krajnemu šolskemu svetu. Prišli so bili vsi udje kraj. šolskega sveta razun enega, to pa je bilo možu, ki svojo globoko modrost zajema iz „Tagespošte“ in „Deutsche Wacht“ (slovenskega lista še ni nikdar prebral) dovolj, da je oblastno določil nesklepčnost seje. Kmetje so mu milostno prikimali „oni že vejo“ ter se razšli. Volitev je sedaj preložena na soboto 25. t. m. Upamo da se tedaj kmetje ne bodo dali vgnati v kozji rog in da bodejo volili enega iz svoje sredine, ne pa „gospoda“, ki še ni nikdar odločno pokazal svoje narodnosti.

Za danes dovolj, gospod urednik, ko se bodem zopet oglasil, poročal Vam bodem veliko zanimivega, tedaj bodem posegel malo globlje v vrečo in privlekel iz nje jako pisane reči.

Iz Celja. (Slovenske stranke in nemško uradovanje.) Prijatelj izmed kmetov nam piše: Dva soseda sta se pogodila, da ima eden od njiju pravico, iz zemlje drugega „nakop“ za svoj vinograd jemati. Vsak Slovenec ve, kaj je nakop pri vinogradih. Gospodje pri dotični sodnji pa tega niso vedeli, in ker se tem gospodom v prid nemško uraduje, zapisali so pri sodnji v svoji nemščini, da ima posestnik vinograda pravico „listje“ za svoj vinograd s sosedove zemlje jemati. — Tu ga imate! Kaj je nakop, kaj pa zopet listje? Tudi ta dogodek kaže, kako škodljivo je za Slovence nemško uradovati. In vendar vse naše zastopnike, ki nam slovensko pišejo, križem gledajo.

Na Paki. V naši vesi imamo dve prodajalnici; v obeh se dobiva izvrstno blago po primerni ceni in tudi potrežba je dobra; le napis nad eno prodajalnico se nam nikakor ne dopade, ker je — nemški. G. prodajalec sam je Slovenec, kupci so tudi izključljivo Slovenci; zato želimo vsi, da se nemški napis odstrani ter se s slovenskim nadomesti. Bilo bi to njemu in občini v čast, ljudstvu pa v spodbudo.

Opazovač.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Včeraj so se poslanci državnega zbora še enkrat zbrali v cesarskem dvoru k prestolnemu govoru, s katerim zaključijo presvitli cesar šestletno zasedanje. V tem govoru izrekuje cesar najpred svojo zahvalo državnemu zboru za njegovo požrtvovalnost in pravo uvaževanje državnih koristi: potem naštevajo njegova dela in uspehe, pred vsem pospeševanje duševnih zadev avstrijskih ljudstev po dobro premišljenih sklepih o poduku in vzgoji mladine, o ustanovljenju in razširjanju učilišč, o pospeševanju obrtnijskega poduka in zboljšanju duhovniške plače; omenjajo

vrle uspehe za gospodarstvo, promet in trgovino, kar se že zdaj kaže v tem, da se je državni kredit očitno zboljšal; zato lahko državni zbor z dobro zavestjo se ozira na svoje delo, da je delal na srečo in korist domovine in vseh ljudstev. Dobre razmere z vsemi državami dajejo upanje, da bode v naši državi mir ohranjen, in tako hoče vlada vstrajno po nastopljeni poti napredovati in svojo nalogo izvrševati in dovršiti.

Svitli cesar so imenovali cesarjeviča Rudolfa za polkovnika in imatelja prvega polka ulancev ter podelili baronu Beku, načelniku generalnega štaba, veliki križ Leopoldovega reda. — Gosposka zbornica je pretečeni teden med drugimi prevdarila dvoje jako važnih vprašanj, namreč: 1) Ali je prav, da se potepuhi po prisilnih delalnicah k delu silijo in 2) o napravi in vzdrževanju takih posilnih delalnic. Sprejela se je končno postava, da se bodo postopaci, kateri so posebno kmečko ljudstvo nadlegovali, zaprli po prisilnih delalnicah. — Preteklo soboto se je hrvatski deželni zbor zopet otvoril. Sestava zabora se ni nič spremenila po dopolnilnih volitvah. — Naslednik Schwarzenberg-ov v Pragi bode brž ko ne grof Schönborn, kateri je od stolnega kapitola in ministerstva predlagan. — Nove volitve za državni zbor se bodo vršile od 8.—15. junija. —

Vnanje države. Po časnikih se bere, da se bode letos zopet sošli ruski, avstrijski in nemški cesar in sicer v Galiciji. — 18. aprila so praznovali v Rusiji tisočletnico sv. Metoda; zato je prišlo v Petrograd veliko odločilnih Slovanov, med njimi tudi bolgarski metropolit in Ristič, bivši srbski ministerski predsednik. Slovesne božje službe v Izakovi cerkvi so se udeležili car in carica in veliko vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Rusi so na Kavkazu zbrali 30.000 vojakov, kateri so se podali na na Afganško mejo v Sarak; v Sebastopolu se dela več novih ruskih topnjač; nihče ne ve, bode se li mir ohranil ali ne. „Moskavskija Vedomosti“ pišejo, da je angleško-ruska vojska, neizogibna, ako Angleška ne popusti zasedene luke Hamilton. — Francoska in Kitajska vlada sklepati mir. Dva Kitajska poslanca sta odpovala iz Pekinga v Tonking, da se sklene stalni mir. — Tudi republiku Guatemala in Sansalvador napravili ste mir in se je oklicala splošnja amnestija. — Laška vseučilišča, katera so bila od naučnega ministra zarad dijaških uporov zaprta, so se zopet odprla.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slov. Štajerskem.

Dravsko polje, tako slavno, tolikokrat s človeško krvijo močeno odmevalo je pogostoma

ne samo od bojnega kriča in stoka smrtno ranjenih vojščakov, ampak tudi od milega zdihovanja in plakanja umirajočih v groznem pomoru. Prodnata zemlja ptujskega polja je popila tako nekatero solzo, ki jo je povzročila bleda pošast kuge. Osobito so solze britkosti tekle prav obilno v sedemnajstem stoletju, ko je angelj morije tudi te kraje nekaterokrat obiskal. Zato se pa v Ptuj in na dravskem polju še dende-nešnji nahaja največ kužnih spominkov ravno iz ove dobe.

Najstarejši kužni križ iz sedemnajstega stoletja stoji v Oslušovcih tik velike ceste, ki pelja iz Ptuja v Ormož, in nam naznanja, da je brezusmiljena morilka pobirala svoje žrtve po ptujskem polju uže l. 1614. Prej ko ne je tudi ovi križ, ki stoji pod lipo pri sv. Marku ob veliki cesti iz Ptuja v Borl in ktereга je dal oskrbnik markovske grajščine, Jernej Wresnik l. 1617 postaviti, — kužni spomenik; — pa kaj gotovega nam ni znano.

Prava doba britkosti se je za te kraje začela še le z l. 1623. Za zlo vročo in nezdravo spomladjo sledilo je še bolj gorko leto z lakoto, dragoto in kugo. Slednja je v letih 1623 do 1625 davila v Ptuj tako hudo, da si ni upal nikdo tri leta tje. Potem je sicer za nekoliko let prenehala, pa l. 1640 se je zopet prikazala. Toda takrat menda ni posebno hudo morila, ker zapisniki naštevajo le malo kužnih žrtev. Tudi v letih 1641, 1642, 1643 in 1644 prikazala se je morilka nekaterokrat na ptujskem polju, a večidel samo v posameznih hišah, le v Kicarnu blizo Ptuja morila je leta 1641 precej hudo, kar razvidimo iz križa, ki ondi stoji. L. 1645 začela je precej hudo daviti v Ptuj in okolici. Meseca avgusta je v mestu bilo uže 17 hiš zaprtih in den za dnevom umrlo je za kugo 8 do 9 oseb. Tudi samostan minoritov je v tem letu zgubil 5, ali kakor trdijo drugi, celo 9 udov.

Iz mesta se je nevarna bolezen po neprevidnosti meščanov zatepla tudi v Haloze. Ker jih je semtertje, posebno pa pri sv. Vidu mnogo umrlo, je v vinogradih in na polji delo zao-stalo, in ubogi ljudje, katerim je smrt bila prizanesla, so trpeli hudo pomanjkanje in niso imeli sčim davkov plačati. Zato je župnik pri sv. Vidu, Tomaž Zohely prosil pri deželni vladi znižanja davkov za svoje farane. Isto so storili tudi dominikani in minoriti v Ptuj. Prvim so bili vsled tega davki znižani za 834 fl., drugim pa za 655 fl.

Da bi Bog hudo šibo odvrnil, obrnoli so se meščani in okoliščani zaupljivo k sv. Roku ter so obljubili, da bodo, ako kuga preneha, postavili cerkvico ovemu svetniku v čast. In res uže l. 1646 je v Ptuj in okolici kuga prenehala, med tem ko je v drugih krajih slov. Štajerja, osobito v celjskem okrožju davila huje,